

NPO DETAILANALYSE

2025-01-08_POW_05879109

Uitzending: NPO-Sending | 2025-01-08 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 20:12

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

2.5/10

Onopvallend

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Midden</i>	<i>Midden</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

5.0 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof is sinds juli 2024 in functie als extraparlamenteair kabinet, gesteund door PVV (37 zetels), VVD (24 zetels), NSC (20 zetels) en BBB (7 zetels). Premier Dick Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA met 25 zetels, gevolgd door D66 (9 zetels), CDA (5 zetels), SP (5 zetels), SGP (3 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels) en FvD (3 zetels).

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1.1	5	Oppositie	Socialistisch, anti-markt
GL-PvdA	2.4	25	Oppositie	Klimaat, sociale rechtvaardigheid
PvdD	2.5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat
D66	4.8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU
CDA	5.5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden
NSC	5.8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat
CU	6.0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal
VVD	7.0	24	Regering	Liberaal, vrije markt
BBB	7.5	7	Regering	Agrarisch-populistisch
SGP	7.8	3	Oppositie	Reformatorisch, conservatief
PVV	9.2	37	Regering	Anti-islam, migratiestop
FvD	9.5	3	Oppositie	Extreemrechts, soevereiniteit

De coalitie staat onder druk door het asiëdossier, waarbij PVV maximale restricties eist terwijl NSC en VVD pragmatischer opereren. Het klimaatdebat is gepolariseerd tussen de linkse oppositie die ambitieuze doelen bepleit en de coalitie die kernenergie en versoepeling van stikstofregels voorstaat. De verhouding tussen de publieke omroep en de coalitie is gespannen: PVV heeft NPO herhaaldelijk als "linkse omroep" bestempeld. Daarnaast speelt de koopkrachtproblematiek een centrale rol in het maatschappelijk debat.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarvan artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist. Het NPO-systeem is gefragmenteerd: omroepverenigingen zoals BNNVARA, KRO-NCRV en AVROTROS dragen elk eigen redactionele verantwoordelijkheid. Pluralisme wordt beoordeeld over het totale aanbod, niet per afzonderlijke uitzending.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogrammapositie
VVD	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
PVV	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
GL-PvdA	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
NSC	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
D66	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
BBB	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
CDA	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing
SP	0	Niet aan de orde in deze uitzending — score niet van toepassing

Samenvatting Partijbias

- Nauwkeurigste weergave: Niet van toepassing — geen partijpolitieke inhoud in de uitzending
- Sterkste vertekening: Niet van toepassing
- Gemiddelde afwijking van 0: 0.0
- Conclusie: Deze uitzending betreft een reguliere nieuwsuitzending (NOS Laat Journaal) met internationale en binnenlandse nieuwsberichten zonder expliciete partijpolitieke inhoud. Geen enkele Nederlandse partij wordt bij naam genoemd, noch worden partijstandpunten weergegeven of beoordeeld. Een partijpolitieke biasbeoordeling is op basis van dit transcript niet van toepassing.

Links-Rechts-Algehele Tendens

TENDENTIESCORE: 0.0

INDELING: Evenwichtig

Motivering: De uitzending bevat uitsluitend feitelijke nieuwsberichten over internationale gebeurtenissen (bosbranden LA, vrijlating Cecilia Sala, Oekraïne, Gaza), binnenlands nieuws (kauwbotjes, landbouwmachinecrimes, sneeuw) en sport. Er worden geen politieke standpunten ingenomen, geen partijen beoordeeld en geen politiek gekleurde frames gehanteerd. Een links-rechts-tendens is op basis van de beschikbare inhoud niet aantoonbaar.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: NOS Laat Journaal
- Datum: 08.01.2025
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Reporter: Twee presentatoren (namen niet vermeld in transcript); correspondenten: Kysia Hekster (Brussel/Meta), Mustafa Marghadi (Indonesië); sportpresentatrice Eline
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Eigenaar hondenkennel Noordhoorn	Ondernemer/getuige	Geen	Niet van toepassing
Stefan en Tobi Witkop	Eigenaren loonbedrijf Swifterbant	Geen	Niet van toepassing
Kysia Hekster	NOS-correspondent Brussel	NOS	Niet van toepassing
Mustafa Marghadi	NOS-correspondent Indonesië	NOS	Niet van toepassing
Inwoners van Urk (meerdere)	Burgers	Geen	Niet van toepassing
FC Utrecht-supporters (meerdere)	Burgers	Geen	Niet van toepassing
Bryan Linssen	Voetballer NEC	Geen	Niet van toepassing
Weerman (naam niet vermeld)	Meteoroloog NPO	Geen	Niet van toepassing

Hoofdonderwerp

Deze uitzending is een regulier avondjournaal met een breed scala aan internationale en binnenlandse nieuwsberichten zonder overkoepelend politiek thema.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENAUSWAHL

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Eigenaar hondenkennel Noordhoorn (naam niet vermeld)

Tijdstempel: 04:25

Uitspraak

***"Deze eigenaar van een hondenkennel in het Groningse Noordhoorn vermoedt, net als de NVWA, dat kauwbotjes deze ernstige neurologische afwijkingen veroorzaken."**

Inkadering

Ervaringsdeskundige als ondernemer in de hondensector; geen veterinaire of toxicologische opleiding vermeld

Ontbrekende tegenstem: Een onafhankelijke dierenarts of toxicoloog had de causaliteitsclaim wetenschappelijk kunnen toetsen

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Privaat (kennelhouder); mogelijke commerciële belangen bij reputatie van concurrerende merken

(b) MANDAAT: Niet compatibel met neutrale wetenschappelijke beoordeling van causaliteit

D1 Belangenconflict: 0 — Mogelijke commerciële belangen, maar niet aantoonbaar sturend

D2 Persoonlijk risico: +1 — Openlijk spreken over eigen honden impliceert enig persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: -1 — Ervaringsdeskundige, geen veterinaire expertise

D4 Meningsconsistentie: 0 — Geen eerdere uitspraken beschikbaar

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Emotioneel verhaal, geen kwantitatieve onderbouwing

D6 Bronniveau: -1 — Tertiair (persoonlijke observatie)

• TOTAAL: -2 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: De uitspraak wordt gedeeltelijk als feitelijk geframed door de verwijzing naar de NVWA, maar de NVWA-positie wordt niet direct geciteerd; de kenneleigenaar wordt impliciet als bevestiging van de NVWA-vermoedens gepresenteerd.

Expert 2: Kysia Hekster (NOS-correspondent Brussel)

Tijdstempel: 06:19

Uitspraak

***"Meta lijkt ook voor te sorteren op veranderingen in de Europese Unie, net als in Amerika."**

Inkadering

NOS-journalist met expertise in EU-beleid; geen onafhankelijke expert

Ontbrekende tegenstem: Digitale rechtenorganisatie, academisch mediawetenschapper

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Publiek (NOS/NPO)

(b) MANDAAT: Journalistieke duiding, niet wetenschappelijke analyse

D1 Belangenconflict: +1 — Publiek gefinancierd, geen commercieel belang

D2 Persoonlijk risico: +1 — Journalistieke reputatie op het spel

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- D3 Vakbekwaamheid: +1 — EU-correspondent met relevante expertise
D4 Meningsconsistentie: 0 — Niet toetsbaar
D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Feitelijk, verwijzing naar concrete stappen (analyse naar Brussel)
D6 Bronniveau: 0 — Secundair (journalistieke duiding)

• TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL

(c) **VAKBEKWAAMHEID:** Hekster wordt als correspondent gepresenteerd, wat een neutrale inkadering suggereert; haar duiding is echter journalistiek, niet academisch.

Expert 3: Mustafa Marghadi (NOS-correspondent Indonesië)

Tijdstempel: 12:37

Uitspraak

“Sommige journalisten hier begonnen zich achter de oren te krabben. Want die dachten: Wat heeft hij gepresteerd als trainer?”

Inkadering

NOS-journalist met regionale expertise; geen voetbalanalyticus

Ontbrekende tegenstem: Indonesische voetbalbond, sportanalist

Brondieptecheck:

(a) **FINANCIERING:** Publiek (NOS/NPO)

(b) **MANDAAT:** Journalistieke duiding van lokale reacties

- D1 Belangenconflict: +1 — Geen commercieel belang
D2 Persoonlijk risico: +1 — Journalistieke reputatie
D3 Vakbekwaamheid: +1 — Regionale expertise
D4 Meningsconsistentie: 0 — Niet toetsbaar
D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Feitelijk, verwijst naar concrete prestaties
D6 Bronniveau: 0 — Secundair

• TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL

(c) **VAKBEKWAAMHEID:** Marghadi verwoordt de scepsis van Indonesische journalisten; dit is een legitieme journalistieke methode maar geen onafhankelijke expertanalyse.

Ontbrekende expertgroepen:

- Onafhankelijke dierenarts/toxicoloog (weerwolfsyndroom)
- Academisch mediawetenschapper of digitale rechtenexpert (Meta-beslissing)
- Klimaatwetenschapper (LA-bosbranden)

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Eigenaar hondenkennel Noordhoorn (naam niet vermeld)	0	+1	-1	0	-1	-1	-2	GEEL
Kysia Hekster (NOS-correspondent Brussel)	+1	+1	+1	0	+1	0	+4	GEEL
Mustafa Marghadi (NOS-correspondent Indonesië)	+1	+1	+1	0	+1	0	+4	GEEL

Samenvatting (matrixresultaat):

- Kenneleigenaar: GEEL (-2) — ervaringsdeskundige zonder veterinaire expertise

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Kysia Hekster: GEEL (+4) — journalistieke duiding, geen academische analyse
- Mustafa Marghadi: GEEL (+4) — regionale journalistieke expertise, geen sportanalyticus

2. BRONKEUZE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)

Tijdstempel: 04:01 — Uitspraak: "Zo'n 50 baasjes en ook Nederlandse Voedsel- Warenautoriteit hebben zo hun vermoedens."

(a) Financiering en beheer: Staatsgefinancierd, onderdeel van het ministerie van LNV

(b) Structureel belangenconflict: De NVWA heeft een institutioneel belang bij het aantonen van haar eigen relevantie en handavingscapaciteit; bij een lopend onderzoek zijn uitspraken over "vermoedens" methodologisch kwetsbaar

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijk veterinaire onderzoeksinstituut (bijv. Wageningen University) had de causaliteitsclaim kunnen toetsen

Ontbrekende tegenbron

Fabrikant Barkoo had een weerwoord kunnen geven

Bron 2: Ministerie van Defensie

Tijdstempel: 07:45 — Uitspraak: "Dat laat het ministerie van Defensie weten na vragen van de NOS."

(a) Financiering: Staatsgefinancierd

(b) Structureel belangenconflict: Het ministerie heeft belang bij het benadrukken van de Russische dreiging ter rechtvaardiging van defensie-uitgaven; de cijfers (11 naar 20 begeleide schepen) worden niet onafhankelijk geverifieerd

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijke maritieme veiligheidsexpert of Russische reactie ontbreekt

Bron 3: Verzekeraars (niet nader gespecificeerd)

Tijdstempel: 08:02 — Uitspraak: "Internationale criminele bendes roofden vorig jaar, volgens de verzekeraars, al bij 46 bedrijven kostbare trekkers en andere machines."

(a) Financiering: Privaat (verzekeringsbranche)

(b) Structureel belangenconflict: Verzekeraars hebben belang bij het benadrukken van criminaliteitscijfers ter rechtvaardiging van premieverhogingen; de bron wordt niet nader gespecificeerd (welke verzekeraar? welk rapport?)

(c) Ontbrekende tegenbron: Politie cijfers of CBS-statistieken hadden de claim kunnen onderbouwen of nuanceren

Geruchttoets (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 02:26

Bewering: "Volgens velen was dat geen toeval."

Woordmarkering: "volgens velen" — anonieme, niet-gespecificeerde bron

Primaire bron aanwezig: Nee — strafpunt (+1)

Gerucht 2:

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Tijdstempel: 07:47

Bewering: "Rusland zou schepen gebruiken om belangrijke infrastructuur, zoals onderzeekabels, in kaart te brengen en eventueel te saboteren."

Woordmarkering: "zou" — conditionele formulering zonder primaire bron

Primaire bron aanwezig: Nee — strafpunt (+1)

Samenvatting: De bronkeuze is overwegend institutioneel (overheidsinstanties, correspondenten) met beperkte diversiteit; twee geruchten zonder primaire bron verhogen de score met 2 strafpunten. De verzekeraarsbron is onvoldoende gespecificeerd voor journalistieke verificatie.

3. TIJDSVERDELING

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd:

- Presentatoren (twee): ca. 8 min. (40%)
- Weerman: ca. 2 min. (10%)
- Sportpresentatrice Eline: ca. 1 min. (5%)
- Correspondenten (Hekster, Marghadi): ca. 2 min. (10%)
- Geïnterviewde burgers/betrokkenen: ca. 5 min. (25%)
- Voice-over/reportage: ca. 2 min. (10%)

Samenvatting: De tijdsverdeling is kenmerkend voor een regulier nieuwsjournaal zonder politieke gasten; er is geen sprake van asymmetrische tijdsverdeling tussen politieke posities. De verdeling over nieuwsonderwerpen is breed en evenredig.

4. WEGLATEN (Selectieve Omissie)

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Omissie 1:

Context: Klimaatverandering als oorzakelijke factor bij de LA-bosbranden

Relevant bij: 00:27–01:49

Effect: De uitzending presenteert de bosbranden als een uitzonderlijk maar geïsoleerd fenomeen ("Nooit eerder kreeg Los Angeles te maken met zoveel verwoestingen") zonder de wetenschappelijke consensus over de rol van klimaatverandering bij toenemende bosbranden te vermelden. Dit creëert een onvolledig beeld van de structurele oorzaken.

Omissie 2:

Context: Weerwoord van Meta of digitale rechtenorganisaties bij het factchecking-item

Relevant bij: 05:07–06:47

Effect: De uitzending presenteert Zuckerbergs beslissing en de historische inconsistentie ("Maar wat hij nu censuur noemt, noemde hij vier jaar geleden... nog de beste manier om desinformatie tegen te gaan") zonder een tegenstem van digitale rechtenorganisaties of academici. Het frame van "censuur vs. vrijheid van meningsuiting" wordt niet kritisch geduid.

Omissie 3:

Context: Reactie van fabrikant Barkoo op de beschuldigingen over kauwbotjes

Relevant bij: 03:51–05:07

Effect: Het merk Barkoo wordt bij naam genoemd als vermoedelijke veroorzaker ("De kauwbotjes van het Duitse merk Barkoo zijn inmiddels niet meer online te bestellen") zonder dat de fabrikant een weerwoord krijgt. Dit is journalistiek onvolledig en potentieel schadelijk voor de reputatie van het bedrijf.

Samenvatting: De drie omissies betreffen respectievelijk een structurele wetenschappelijke context (klimaat), een ontbrekende tegenstem bij een actueel maatschappelijk debat (Meta) en het ontbreken van hoor en wederhoor bij een reputatieschadende bewering (Barkoo). De omissie van het Barkoo-weerwoord is journalistiek het meest problematisch.

Ontbrekende stemmen

- Klimaatwetenschapper: Had de link tussen klimaatverandering en de toenemende intensiteit van bosbranden in Californië kunnen duiden
- Digitale rechtenorganisatie (bijv. Bits of Freedom): Had het perspectief van burgerrechten en bescherming tegen haatspraak bij de Meta-beslissing kunnen vertegenwoordigen
- Onafhankelijke dierenarts of toxicoloog: Had het weerwolfsyndroom wetenschappelijk kunnen duiden los van de NVWA
- Politiewoordvoerder of opsporingsdienst: Had het handhavingsperspectief bij de landbouwmachinediefstal kunnen toelichten
- Iraanse mensenrechtenorganisatie: Had de bredere context van de Evin-gevangenis en Iraans gijzelbeleid kunnen duiden
- Humanitaire organisatie (bijv. Rode Kruis): Had het perspectief van de Gazagijzelaars en hun families kunnen vertegenwoordigen
- Brandweerwoordvoerder Los Angeles: Had de operationele uitdagingen bij de bestrijding van de bosbranden kunnen toelichten

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Consumentenorganisatie of diervoedingsdeskundige: Had de veiligheidsrisico's van kauwbotjes voor honden breder kunnen kaderen

5. CIJFERGEBRUIK

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 07:38

Cijfer: "Het aantal is bijna verdubbeld, van 11 in 2023 naar twintig vorig jaar."

Dimensies: (a) Absolute waarden aanwezig (11 → 20); (b) Aandeel ontbreekt (hoeveel Russische schepen passeren de Noordzee totaal?); (c) Trend aanwezig (stijging)

Ontbrekende context

Zonder het totale aantal Russische scheepsbewegingen op de Noordzee is de verdubbeling niet te duiden als alarmerend of normaal

Effect

De verdubbeling suggereert een significante escalatie, maar zonder noemer is de absolute betekenis onduidelijk

Bevinding 2:

Tijdstempel: 08:02

Cijfer: "Internationale criminele bendes roofden vorig jaar, volgens de verzekeraars, al bij 46 bedrijven kostbare trekkers en andere machines."

Dimensies: (a) Absoluut getal aanwezig (46); (b) Aandeel ontbreekt (hoeveel land- en tuinbouwbedrijven zijn er in Nederland totaal?); (c) Trend ontbreekt (stijging of daling ten opzichte van voorgaande jaren?)

Ontbrekende context

Zonder vergelijkingscijfers uit eerdere jaren en het totale aantal bedrijven is de ernst van het probleem niet te beoordelen

Bevinding 3:

Tijdstempel: 00:32

Cijfer: "70.000 mensen moesten al weg uit het gebied."

Dimensies: (a) Absoluut getal aanwezig; (b) Aandeel ontbreekt (hoeveel procent van de LA-bevolking?); (c) Vergelijking met eerdere evacuaties ontbreekt

Ontbrekende context

Los Angeles County heeft ca. 10 miljoen inwoners; 70.000 is 0,7% — dit nuanceert de schaal, maar ook de ernst van de situatie voor de getroffen wijken

Samenvatting: In drie gevallen worden absolute getallen gepresenteerd zonder de noodzakelijke noemer of trendvergelijking. Dit is niet aantoonbaar manipulatief maar leidt tot onvolledige informatieoverdracht.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

1/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 05:31

Citaat

Maar wat hij nu censuur noemt, noemde hij vier jaar geleden tegen het Amerikaanse Congres nog de beste manier om desinformatie tegen te gaan.

Techniek: Zuckerberg wordt impliciet geassocieerd met inconsistentie en opportunisme door zijn huidige standpunt te contrasteren met zijn eerdere uitspraken

Effect

Dit suggereert dat Zuckerbergs huidige standpunt niet principieel maar politiek gemotiveerd is; dit is een legitieme journalistieke observatie maar wordt niet als duiding gepresenteerd maar als feit

Geen personen worden als "complottheoreticus" of vergelijkbaar geframed in deze uitzending.

Samenvatting: De enige relevante associatietechniek betreft de impliciete diskreditering van Zuckerberg via zijn eigen eerdere uitspraken. Dit is journalistiek verdedigbaar maar had als duiding geëxpliciteerd moeten worden.

7. TIMING

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:06–01:49 (begin)

Inhoud: "Noodtoestand in Californië door natuurbranden in LA."

Timing-effect

De bosbranden worden als openingsitem geplaatst, wat hun nieuwswaarde maximaliseert. Dit is journalistiek verdedigbaar gezien de omvang van de ramp, maar de keuze om dit boven het Oekraïne-item (03:00) te plaatsen impliceert een redactionele prioritering van Amerikaans nieuws boven Europees veiligheidsnieuws.

Bevinding 2:

Positie: 19:28–19:41 (einde)

Inhoud: "De apothekersassistenten houden een landelijke staking voor meer loon. Het CAO-overleg zit al maanden vast. In de VS is het een dag van nationale rouw: Oud-president Jimmy Carter wordt begraven."

Timing-effect

Twee potentieel significante items (nationale staking, begrafenis staatshoofd) worden in de laatste 15 seconden afgehandeld zonder enige duiding. Dit minimaliseert hun nieuwswaarde structureel.

Samenvatting: De plaatsing van de apothekersassistentenstaking als allerlaatste item zonder enige duiding is opvallend; een nationale staking in de zorgsector is maatschappelijk relevant en had meer aandacht verdiend.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:31

Uitlokkende gebeurtenis: Zuckerberg kondigt afschaffing van factcheckers aan

Reactie: "Maar wat hij nu censuur noemt, noemde hij vier jaar geleden tegen het Amerikaanse Congres nog de beste manier om desinformatie tegen te gaan."

Vergelijking

Bij de vrijlating van Cecilia Sala (02:01–02:52) wordt de Iraanse gijzelpraktijk feitelijk beschreven zonder vergelijkbare kritische duiding van de inconsistentie in het Iraanse beleid

Asymmetrie: Licht aantoonbaar — Zuckerbergs inconsistentie wordt expliciet benoemd; vergelijkbare inconsistenties van andere actoren (Iran, Israël) worden niet op dezelfde wijze geduid. De asymmetrie is echter beperkt en kan worden verklaard door het feit dat het Meta-item een opiniestuk betreft terwijl de andere items puur feitelijk zijn.

Verontwaardigingsgraad: 1/5

Selectiviteit: 1/5

Samenvatting: Er is sprake van een lichte asymmetrie in de kritische duiding van Zuckerbergs inconsistentie ten opzichte van andere actoren, maar de asymmetrie is niet systematisch en kan deels worden verklaard door het verschillende karakter van de items.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 03:51–05:07

Ontbrekend perspectief/feit: Reactie van fabrikant Barkoo en onafhankelijk veterinaire onderzoek

Relevantie: Het merk wordt bij naam als vermoedelijke veroorzaker aangewezen; hoor en wederhoor is een fundamenteel journalistiek principe

Effect

Het ontbreken van een weerwoord van Barkoo en een onafhankelijke wetenschappelijke beoordeling maakt de causaliteitsclaim journalistiek onvolledig en potentieel onrechtmatig

Bevinding 2:

Tijdstempel: 05:07–06:47

Ontbrekend perspectief/feit: Standpunt van digitale rechtenorganisaties, academici of slachtoffers van haatspraak bij het Meta-item

Relevantie: Het debat over platformverantwoordelijkheid heeft meerdere legitieme perspectieven; alleen Zuckerbergs standpunt en de historische inconsistentie worden belicht

Effect

Het publiek krijgt geen volledig beeld van de maatschappelijke gevolgen van de beslissing

Bevinding 3:

Tijdstempel: 19:28–19:31

Ontbrekend perspectief/feit: Achtergrond en context van de apothekersassistentenstaking

Relevantie: Een nationale staking in de zorgsector raakt aan bredere debatten over arbeidsvoorwaarden, personeelstekorten en toegankelijkheid van zorg

Effect

Het item wordt in twee zinnen afgehandeld zonder enige duiding, waardoor de maatschappelijke betekenis niet overkomt

Samenvatting: De volledigheid van de uitzending is voor een 20-minuten journaal redelijk, maar drie structurele lacunes — ontbrekend hoor en wederhoor bij Barkoo, ontbrekende tegenstemmen bij Meta, en onderbelichting van de apothekersassistentenstaking — verminderen de informatieve waarde.

Het NOS Laat Journaal van deze avond weerspiegelt een breed nieuwsaanbod dat kenmerkend is voor een publieke omroep met een universele informatieplicht. De bosbranden in Los Angeles domineren het internationale nieuws en raken aan bredere debatten over klimaatverandering en rampenbestrijding. De vrijlating van Cecilia Sala illustreert de geopolitieke spanningen rond Iran en de praktijk van gijzelneming als diplomatiek instrument. Het Meta-bericht over het afschaffen van factcheckers raakt aan het actuele debat over desinformatie, platformverantwoordelijkheid en de verhouding tussen vrijheid van meningsuiting en bescherming tegen haatspraak.

Relevante Perspectieven voor een Evenwichtige Uitzending

- Klimaatwetenschappelijk perspectief op de bosbranden in LA (oorzaken, klimaatverandering)

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Brandweer- en rampenbestrijdingsperspectief (capaciteitsproblemen, waterinfrastructuur)
- Diplomatiek-juridisch perspectief op de vrijlating van Cecilia Sala (gijzelruil, internationaal recht)
- Digitale rechten- en vrijemeningsuiting-perspectief op Meta's beslissing (voor- en nadelen factchecking)
- Perspectief van slachtoffers van haatspraak en desinformatie op Meta-beslissing
- Veterinair-wetenschappelijk perspectief op het weerwolfsyndroom bij honden
- Perspectief van landbouwsector op machinediefstal (schade, preventie, handhaving)
- Geopolitiek perspectief op Russische schaduwvloot en onderwaterinfrastructuur
- Humanitair perspectief op de situatie van gijzelaars in Gaza
- Meteorologisch perspectief op de sneeuwverwachting (reeds aanwezig in uitzending)

Toetsing: Werd elk perspectief behandeld?

[A] AANGEDUID

Tijdstempel: 00:27–01:49 — Citaat: "Nooit eerder kreeg Los Angeles te maken met zoveel verwoestingen door een bosbrand." — Beoordeling: De uitzending noemt de omvang maar legt geen expliciete link met klimaatverandering; het klimaatperspectief ontbreekt.

[B] BEHANDELD

Tijdstempel: 01:27–01:46 — Citaat: "Er zijn te weinig brandweerlieden om alle vuurhaarden te bestrijden." — Beoordeling: Capaciteitsproblemen en waterinfrastructuur worden kort maar feitelijk benoemd.

[C] BEHANDELD

Tijdstempel: 02:01–02:52 — Citaat: "Of Italië een deal met Iran heeft gesloten, is niet bekend." — Beoordeling: Het diplomatieke perspectief wordt adequaat behandeld, inclusief de onzekerheid over een eventuele deal.

[D] BEHANDELD

Tijdstempel: 05:07–06:47 — Citaat: "Desinformatie en haat verwijderen op Facebook, Instagram en Threads, het gaat te ver, zegt Zuckerberg." — Beoordeling: Zuckerbergs standpunt wordt weergegeven; het tegenargument wordt impliciet aangeduid maar niet door een tegenstem onderbouwd.

[E] AANGEDUID

Tijdstempel: 05:54–06:06 — Citaat: "Posts die haat verspreiden of aanzetten tot discriminatie werden verwijderd." — Beoordeling: Concrete voorbeelden van verwijderde haatberichten worden gegeven, maar slachtoffers of belangenorganisaties komen niet aan het woord.

[F] BEHANDELD

Tijdstempel: 03:51–05:07 — Citaat: "Kauwbotjes deze ernstige neurologische afwijkingen veroorzaken. Ook wel het weerwolfsyndroom genoemd." — Beoordeling: Het veterinaire perspectief wordt via de kenneleigenaar en verwijzing naar NVWA behandeld; een onafhankelijke dierenarts ontbreekt.

[G] BEHANDELD

Tijdstempel: 07:57–09:36 — Citaat: "De inschatting die we een beetje gemaakt hadden was rond de 2 ton." — Beoordeling: Het perspectief van de gedupeerde ondernemer wordt uitgebreid behandeld; handavingsperspectief van politie ontbreekt.

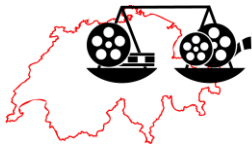
[H] BEHANDELD

Tijdstempel: 07:34–07:57 — Citaat: "Rusland zou schepen gebruiken om belangrijke infrastructuur, zoals onderzoekabels, in kaart te brengen en eventueel te saboteren." — Beoordeling: Het geopolitieke perspectief wordt feitelijk maar beknopt behandeld.

[I] BEHANDELD

Tijdstempel: 06:47–07:17 — Citaat: "Israël houdt er rekening mee dat hij is omgekomen bij een Israëliësch bombardement." — Beoordeling: De situatie van de gijzelaars wordt feitelijk weergegeven; humanitaire organisaties komen niet aan het woord.

[J] BEHANDELD

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Tijdstempel: 18:09–19:23 — Citaat: "In Limburg kunnen die hoeveelheden oplopen naar 4 tot 10 centimeter." —
Beoordeling: Het weerperspectief wordt volledig en professioneel behandeld.

Motivering: De uitzending behandelt de meeste relevante perspectieven op feitelijk niveau. De voornaamste lacunes zijn het ontbreken van een klimaatwetenschappelijk perspectief bij de LA-bosbranden, het ontbreken van tegenstemmen bij het Meta-bericht (digitale rechtenorganisaties, slachtoffers van haatspraak) en het ontbreken van een onafhankelijke dierenarts bij het weerwolfsyndroom-item. Voor een avondjournaal van 20 minuten is de dekking echter breed en representatief.

Aandeel gedekte perspectieven

Geïnverteerd: oorspronkelijke waarde meet dekking (hoger = beter). Weergegeven als afwijking (hoger = grotere hiaten).

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

3/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:14–05:36

Citaat	<i>"In de VS stopt topman Zuckerberg al met factcheckers, met mensen die feiten checken. Desinformatie en haat verwijderen op Facebook, Instagram en Threads, het gaat te ver, zegt Zuckerberg. Maar wat hij nu censuur noemt, noemde hij vier jaar geleden tegen het Amerikaanse Congres nog de beste manier om desinformatie tegen te gaan."*</i>
Manipulatie	Het frame wordt gesteld als "Zuckerberg keert terug op zijn schreden" — de beslissing wordt primair ingekaderd als inconsistentie en opportunisme, niet als een principiële debat over vrijheid van meningsuiting versus platformverantwoordelijkheid
Waarom problematisch	Kijkers die de beslissing als principiële verdedigbaar beschouwen (vrijheid van meningsuiting, anti-censuur) krijgen dit perspectief niet aangeboden; het frame stuurt naar een negatieve beoordeling van Zuckerbergs beslissing

Bevinding 2:

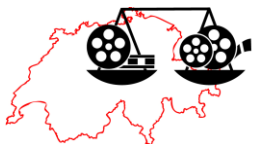
Tijdstempel: 01:49

Citaat	<i>"Nooit eerder kreeg Los Angeles te maken met zoveel verwoestingen door een bosbrand."*</i>
Manipulatie	De bosbranden worden ingekaderd als een uitzonderlijk historisch fenomeen zonder structurele oorzaken te benoemen
Waarom problematisch	Het frame van "uitzonderlijk" verhindert de koppeling aan klimaatverandering als structurele factor; dit is een frame van toeval in plaats van een frame van systeem

Bevinding 3:

Tijdstempel: 07:47

Citaat	<i>"Rusland zou schepen gebruiken om belangrijke infrastructuur, zoals onderzeekabels, in kaart te brengen en eventueel te saboteren."*</i>
Manipulatie	Het frame is dat van een actieve Russische dreiging; het conditionele "zou" wordt niet verder onderbouwd
Waarom problematisch	Het frame van Russische sabotage wordt als vanzelfsprekend gepresenteerd zonder verificatie of alternatieve verklaring voor de scheepsbewegingen

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: De drie framingbevindingen zijn niet systematisch politiek gekleurd maar tonen een patroon van onvolledige contextualisering: uitzonderlijkheid zonder structurele oorzaken, inconsistentie zonder principiële debat, en dreiging zonder verificatie.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 04:34

Citaat	<i>**Ook wel het weerwolfsyndroom genoemd. Kan dodelijk zijn.**</i>
Manipulatie	De term "weerwolfsyndroom" is een populaire benaming die emotionele en sensationele connotaties oproept
Waarom problematisch	De wetenschappelijke term (ernstige neurologische afwijkingen door toxische stoffen) wordt vervangen door een dramatiserende volksnaam; neutrale alternatief: "ernstige neurologische aandoening"

Bevinding 2:

Tijdstempel: 05:21

Citaat	<i>**Desinformatie en haat verwijderen op Facebook, Instagram en Threads, het gaat te ver, zegt Zuckerberg.**</i>
Manipulatie	De parafraze van Zuckerbergs standpunt koppelt "desinformatie" en "haat" als één categorie, terwijl Zuckerberg in zijn aankondiging onderscheid maakte tussen verschillende soorten content
Waarom problematisch	De samenvatting vereenvoudigt een genuanceerd standpunt; neutraal alternatief: "het moderatiebeleid aanpassen"

Bevinding 3:

Tijdstempel: 11:22

Citaat	<i>**Frans Verzeumeren op de achtergrond... en laten we eerlijk zijn, dat is onze suikeroom hier in Utrecht.**</i>
Manipulatie	De term "suikeroom" is informeel en suggereert een financieel-paternalistisch karakter van de relatie tussen de sponsor en de club
Waarom problematisch	Dit is een redactionele keuze om een citaat van een supporter onbecommentarieerd uit te zenden; de term is niet neutraal maar heeft geen politieke lading

Samenvatting: De woordkeuze is overwegend neutraal; de drie bevindingen betreffen sensationalisering ("weerwolfsyndroom"), vereenvoudiging van een genuanceerd standpunt (Meta) en een informele term in een sportcontext. Geen systematische politieke woordkeuze aantoonbaar.

12. MODERATIEGEDRAG

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 11:30–11:43

Uitlokkende gebeurtenis: FC Utrecht-supporter uit scepsis over Hallers fysieke conditie

Citaat (presentator)

"Waarom niet?"

Vergelijking

Bij andere geïnterviewde supporters (10:50–11:26) worden geen doorvragen gesteld

Asymmetrie: Licht aantoonbaar — de sceptische supporter krijgt een doorvraag terwijl enthousiaste supporters niet worden doorgevraagd; dit kan echter ook worden verklaard door de journalistieke keuze om een afwijkend geluid verder uit te diepen

Bevinding 2:

Tijdstempel: 09:14–09:26

Uitlokkende gebeurtenis: Ondernemer Witkop noemt de schade van ca. 2 ton

Citaat (reporter)

"Wat is de schade in geld, mag ik dat vragen? [...] En is dat verzekerd?"

Vergelijking

Feitelijke, neutrale doorvragen zonder asymmetrie ten opzichte van andere geïnterviewden

Asymmetrie: Niet aantoonbaar — de vragen zijn feitelijk en proportioneel

Samenvatting: Het moderatiegedrag is overwegend neutraal en feitelijk; de lichte asymmetrie bij de Haller-supporter is niet systematisch en kan journalistiek worden verdedigd.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verschillende hardheid/zachtheid van vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

Aan FC Utrecht-supporter (sceptisch), 11:30: "Waarom niet?" — doorvraag, licht kritisch

Aan FC Utrecht-supporters (enthousiast), 10:50–11:26: geen doorvragen — beschrijvend

Vergelijking

De sceptische supporter wordt doorgevraagd, de enthousiaste supporters niet; dit is een lichte asymmetrie die journalistiek verdedigbaar is (afwijkend standpunt verdient toelichting)

Asymmetrie 2:

Aan Bryan Linssen, 16:02: "Wat zou je willen met NEC?" — open, zachte vraag

Aan Linssen, 15:25: "Kun je iets voor ze betekenen?" — open, zachte vraag

Vergelijking

Alle vragen aan Linssen zijn open en uitnodigend; geen kritische vragen over zijn prestaties bij Feyenoord of zijn leeftijd (34 jaar)

Vergelijking

Mustafa Marghadi benoemt wél de kritische vragen van Indonesische journalisten over Kluivert (12:48: "Wat heeft hij gepresteerd als trainer?") — dit is echter een correspondent die lokale reacties weergeeft, niet de presentator die een gast interviewt

Samenvatting: De vragen-asymmetrie is beperkt en niet politiek van aard; de lichte asymmetrie bij de Haller-supporters is journalistiek verdedigbaar.

14. FALSE BALANCE

1/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:47–05:57

Constructie: "Meta liep, in vergelijking met andere techbedrijven, relatief voorop met het aanpakken van desinformatie."

Analyse

Deze zin suggereert dat Meta's eerdere moderatiebeleid een positieve uitschieter was ten opzichte van de sector, wat de huidige beslissing impliciet als een stap terug positioneert. Er is geen tegenwicht van een perspectief dat het eerdere beleid als te restrictief beoordeelde.

Samenvatting: Er is geen sprake van systematische false balance in deze uitzending; de enige relevante bevinding betreft een impliciete positieve framing van Meta's eerdere moderatiebeleid zonder tegenwicht.

15. AGENDA-SETTING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Gesteld agenda-element: Russische scheepsbewegingen als dreiging voor infrastructuur

Tijdstempel: 07:34–07:57 — Bewijs: "Rusland zou schepen gebruiken om belangrijke infrastructuur, zoals onderzeekabels, in kaart te brengen en eventueel te saboteren."

Alternatieve agenda: De vraag of de verdubbeling van begeleide schepen een teken is van verhoogde Nederlandse alertheid (eerder dan verhoogde Russische activiteit) komt niet op de agenda; evenmin de vraag welke diplomatieke of juridische instrumenten beschikbaar zijn

Bevinding 2:

Gesteld agenda-element: Factchecking als norm voor platformverantwoordelijkheid

Tijdstempel: 05:14–06:47 — Bewijs: "Meta liep, in vergelijking met andere techbedrijven, relatief voorop met het aanpakken van desinformatie."

Alternatieve agenda: Het perspectief dat factchecking zelf een vorm van redactionele macht is die misbruikt kan worden, of dat algoritmische moderatie fundamentele vragen oproept over wie de "feiten" bepaalt, komt niet op de agenda

Bevinding 3:

Gesteld agenda-element: Apothekersassistentenstaking als marginale nieuwswaarde

Tijdstempel: 19:28–19:31 — Bewijs: "De apothekersassistenten houden een landelijke staking voor meer loon. Het CAO-overleg zit al maanden vast."

Alternatieve agenda: De staking in de zorgsector raakt aan bredere debatten over arbeidsmarktproblematiek, personeelstekorten en koopkracht; door het item in twee zinnen af te handelen wordt het maatschappelijk belang ervan geminimaliseerd

Samenvatting: De agenda-setting is overwegend conventioneel voor een avondjournaal; de drie bevindingen tonen een patroon waarbij structurele maatschappelijke vragen (platformmacht, arbeidsverhoudingen in de zorg, diplomatieke alternatieven voor militaire alertheid) niet op de agenda komen.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenkeuze	H	3	Overwegend journalisten en ervaringsdeskundigen; geen onafhankelijke wetenschappelijke experts bij de meest feitelijk gevoelige items
2	Bronkeuze	H	3	Twee geruchten zonder primaire bron en een onvoldoende gespecificeerde verzekeraarsbron verhogen de score
3	Tijdsverdeling	H	2	Geen politieke gasten; tijdsverdeling is evenredig voor een regulier nieuwsjournaal
4	Weglaten	H	4	Ontbrekend hoor en wederhoor bij Barkoo, ontbrekende tegenstemmen bij Meta en onderbelichting van de apothekersassistentenstaking
5	Cijfergebruik	H	3	Drie gevallen van absolute getallen zonder noemer of trendvergelijking
6	Schuld door associatie	H	1	Enkel de impliciete diskreditering van Zuckerberg via zijn eigen eerdere uitspraken
7	Timing	H	2	Apothekersassistentenstaking en begrafenis Carter worden in de laatste 15 seconden afgehandeld
8	Selectieve Verontwaardiging	H	2	Lichte asymmetrie in kritische duiding van Zuckerbergs inconsistentie ten opzichte van andere actoren
9	Volledigheid	H	4	Drie structurele lacunes: Barkoo-weerwoord, Meta-tegenstemmen, apothekersassistentenstaking
10	Framing	S	3	Patroon van onvolledige contextualisering bij drie items zonder systematische politieke kleuring
11	Woordkeuze	S	2	Beperkte sensationalisering ("weerwolfsyndroom") en vereenvoudiging (Meta); geen politieke woordkeuze
12	Moderatiegedrag	S	2	Overwegend neutraal; lichte asymmetrie bij Haller-supporter journalistiek verdedigbaar
13	Vragen-Asymmetrie	S	2	Beperkte asymmetrie, niet politiek van aard
14	Schijnbalans	S	1	Geen systematische false balance; één impliciete positieve framing van Meta's eerdere beleid
15	Agenda-Setting	S	3	Structurele maatschappelijke vragen (platformmacht, arbeidsverhoudingen, diplomatieke alternatieven) komen niet op de agenda

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1–9): 2.7 / 10

- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10–15): 2.2 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 2.5 / 10

Dominante Technieken

- 1. Weglaten / Selectieve Omissie (Score 4):** Het ontbreken van hoor en wederhoor bij de Barkoo-beschuldiging is de meest journalistiek problematische bevinding; het merk wordt bij naam als vermoedelijke veroorzaker aangewezen zonder dat de fabrikant een weerwoord krijgt. Daarnaast ontbreken tegenstemmen bij het Meta-item en wordt de apothekersassistentenstaking structureel onderbelicht.
- 2. Volledigheid (Score 4):** De drie structurele lacunes — Barkoo-weerwoord, Meta-tegenstemmen en de apothekersassistentenstaking — verminderen de informatieve waarde van de uitzending op specifieke punten, zonder dat er sprake is van een systematisch patroon van politieke eenzijdigheid.
- 3. Framing (Score 3):** Het Meta-item wordt ingekaderd als een verhaal over inconsistentie en opportunisme van Zuckerberg, zonder het principiële debat over vrijheid van meningsuiting versus platformverantwoordelijkheid te openen. De bosbranden worden ingekaderd als uitzonderlijk fenomeen zonder structurele oorzaken te benoemen.

Kernboodschappen van de Uitzending

****BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK):** "Zuckerbergs beslissing om factcheckers af te schaffen is inconsistent en opportunistisch."*

Techniek: Framing via historisch contrast — Belegen: 05:31, 05:47

****BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK):** "De bosbranden in Los Angeles zijn een uitzonderlijke ramp die de hulpdiensten overweldigt."*

Techniek: Selectieve omissie (geen klimaatcontext) + timing (openingsitem) — Belegen: 00:06, 01:49

****BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK):** "Russische dreiging voor Nederlandse infrastructuur neemt toe."*

Techniek: Framing als dreiging + cijfergebruik zonder noemer — Belegen: 07:34, 07:47

- Lichte tendens (2.5)

Motivering: De uitzending scoort 2.5/10 op de totale manipulatieschaal, wat duidt op een lichte tendens zonder systematische politieke eenzijdigheid. De voornaamste tekortkomingen zijn journalistiek-technisch van aard: ontbrekend hoor en wederhoor bij Barkoo, onvolledige contextualisering bij de LA-bosbranden en het Meta-item, en twee geruchten zonder primaire bron. Er is geen aantoonbare partijpolitieke bias. In het licht van Mediawet Art. 2.1 zijn de bevindingen niet van dien aard dat zij de pluriformiteitseis structureel schenden, maar de omissie van het Barkoo-weerwoord en de twee ongedekte geruchten zijn journalistieke tekortkomingen die aandacht verdienen.

CONCLUSIE

Het NOS Laat Journaal van deze avond is een reguliere nieuwsuitzending zonder aantoonbare partijpolitieke bias of systematische manipulatie. De totaalscore van 2.5/10 weerspiegelt een aantal journalistieke tekortkomingen die niet politiek maar methodisch van aard zijn: het ontbreken van hoor en wederhoor bij de Barkoo-beschuldiging, twee geruchten zonder primaire bron, en onvolledige contextualisering bij de LA-bosbranden en het Meta-item. De uitzending voldoet in grote lijnen aan de eisen van Mediawet Art. 2.1 inzake pluriformiteit en evenwichtigheid, maar de omissie van het Barkoo-weerwoord is een concrete schending van het journalistieke beginsel van hoor en wederhoor dat ook onder de zorgvuldigheidsnorm van de publieke omroep valt. De apothekersassistentenstaking — een nationaal arbeidsconflict in de zorgsector — wordt in twee zinnen afgehandeld, wat de informatieve functie van de publieke omroep op dit punt niet volledig waarmaakt.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENAUSWAHL	3	••
2	BRONKEUZE	3	••
3	TIJDSVERDELING	2	•
4	WEGLATEN (Selectieve Omissie)	4	••
5	CIJFERGEBRUIK	3	••
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	1	•
7	TIMING	2	•
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	2	•
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	4	••
10	FRAMING (Kader stellen)	3	••
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	2	•
12	MODERATIEGEDRAG	2	•
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	2	•
14	FALSE BALANCE	1	•
15	AGENDA-SETTING	3	••

HARDFACTS-SCORE (1-8)

2.7/10

Lichte onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

2.2/10

Onopvallend

TOTAALSCORE

2.5/10

Onopvallend

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE INKADERING (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Schending 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 (zorgvuldigheidsbeginsel / hoor en wederhoor)

Feitenomschrijving: Het merk Barkoo wordt bij naam aangewezen als vermoedelijke veroorzaker van ernstige neurologische aandoeningen en de dood van honden, zonder dat de fabrikant een weerwoord krijgt

Bewijs: Tijdstempel 05:00 — Citaat: "De kauwbotjes van het Duitse merk Barkoo zijn inmiddels niet meer online te bestellen."

Beoordeling: Het ontbreken van hoor en wederhoor bij een reputatieschadende bewering is een schending van het journalistieke zorgvuldigheidsbeginsel dat ook onder de publieke omroepopdracht valt; dit is de meest concrete juridisch relevante bevinding in deze uitzending

Schending 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 (feitelijke juistheid / bronvermelding)

Feitenomschrijving: Twee beweringen worden gepresenteerd zonder primaire bron: de suggestie dat de arrestatie van Cecilia Sala geen toeval was, en de bewering dat Rusland schepen inzet voor sabotage van onderzeekabels

Bewijs: Tijdstempel 02:26 — Citaat: "Volgens velen was dat geen toeval."; Tijdstempel 07:47 — Citaat: "Rusland zou schepen gebruiken om belangrijke infrastructuur, zoals onderzeekabels, in kaart te brengen en eventueel te saboteren."

Beoordeling: Het gebruik van anonieme of niet-gespecificeerde bronnen bij feitelijk gevoelige beweringen is in strijd met de eis van feitelijke juistheid en transparante bronvermelding die de publieke omroep op grond van Mediawet Art. 2.1 in acht dient te nemen

Geen schending erkend voor: Partijpolitieke bias, systematische eenzijdigheid, manipulatieve framing of selectieve verontwaardiging — deze zijn niet aantoonbaar in deze uitzending.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

Het NOS Laat Journaal voldoet in grote lijnen aan de eisen van Mediawet Art. 2.1 inzake pluriformiteit, evenwichtigheid en onafhankelijkheid. Er is geen aantoonbare partijpolitieke eenzijdigheid en de uitzending bestrijkt een breed scala aan onderwerpen met overwegend feitelijke berichtgeving. Twee concrete tekortkomingen zijn echter juridisch relevant: het ontbreken van hoor en wederhoor bij de Barkoo-beschuldiging en het gebruik van twee ongedekte geruchten zonder primaire bron. Deze tekortkomingen zijn niet van dien aard dat zij een structurele schending van de pluriformiteitseis vormen, maar zij zijn wel in strijd met de journalistieke zorgvuldigheidsnorm die de publieke omroep op grond van zijn wettelijke opdracht in acht dient te nemen. Een formele klacht bij het Commissariaat voor de Media op grond van deze bevindingen zou ontvankelijk kunnen zijn, maar de kans op een formele sanctie is op basis van de beschikbare bevindingen beperkt.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)

1. FINANCIERING: Staatsgefinancierd; onderdeel van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

2. MANDAAT: Toezicht op voedselveiligheid en productveiligheid; het mandaat is in beginsel compatibel met een neutrale beoordeling van productveiligheid, maar de NVWA heeft een institutioneel belang bij het aantonen van haar eigen relevantie en handvermogenscapaciteit

3. BELANGENCONFLICT: Bij een lopend onderzoek zijn uitspraken over "vermoedens" methodologisch kwetsbaar; de NVWA heeft belang bij zichtbaarheid en daadkracht, wat de neiging kan versterken om vroegtijdig te communiceren

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: 0 — Institutioneel belang bij relevantie, maar geen commercieel belang

D2 Persoonlijk risico: +1 — Publieke uitspraken binden de organisatie

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Wettelijk mandaat en expertise op het gebied van productveiligheid

D4 Meningsconsistentie: 0 — Niet toetsbaar

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Institutionele communicatie is overwegend feitelijk

D6 Bronniveau: +1 — Primaire toezichthouder (maar nog in onderzoeksfase)

• TOTAAL: +5 → BRONLICHT: GROEN

5. TEGENSTEM: Een onafhankelijk veterinaire onderzoeksinstituut (bijv. Wageningen University & Research) had de causaliteitsclaim kunnen toetsen; de fabrikant Barkoo had een weerwoord moeten krijgen

2. Ministerie van Defensie

1. FINANCIERING: Staatsgefinancierd

2. MANDAAT: Nationale veiligheid en defensie; het mandaat is niet volledig compatibel met neutrale beoordeling van Russische intenties, aangezien het ministerie belang heeft bij het benadrukken van dreigingen ter rechtvaardiging van defensie-uitgaven

3. BELANGENCONFLICT: Structureel belang bij het benadrukken van de Russische dreiging; de cijfers worden niet onafhankelijk geverifieerd

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -1 — Structureel belang bij dreigingsperceptie

D2 Persoonlijk risico: +1 — Publieke uitspraken binden het ministerie

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Wettelijk mandaat en operationele expertise

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent met eerder beleid

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Feitelijke cijfers (11 → 20)

D6 Bronniveau: +1 — Primaire bron (eigen operationele data)

• TOTAAL: +5 → BRONLICHT: GROEN

5. TEGENSTEM: Een onafhankelijke maritieme veiligheidsexpert of een Russische reactie ontbreekt; de interpretatie van de scheepsbewegingen als sabotage-intentie is niet onafhankelijk geverifieerd

3. Verzekeraars (niet nader gespecificeerd)

1. FINANCIERING: Privaat (verzekeringsbranche)

2. MANDAAT: Commercieel; het mandaat is niet compatibel met neutrale beoordeling van criminaliteitscijfers

3. BELANGENCONFLICT: Verzekeraars hebben belang bij het benadrukken van criminaliteitscijfers ter rechtvaardiging van premieverhogingen en uitbreiding van verzekeringsproducten; de bron wordt niet nader gespecificeerd

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -2 — Commercieel belang bij hoge criminaliteitscijfers

D2 Persoonlijk risico: 0 — Anonieme branche-uitspraak

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Toegang tot schadeclaims-data

D4 Meningsconsistentie: 0 — Niet toetsbaar

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Cijfermatige claim

D6 Bronniveau: -1 — Secundair (branche-aggregaat, niet gespecificeerd)

- TOTAAL: -1 → BRONLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: Politiecijfers (CBS Veiligheidsmonitor) of een onafhankelijk onderzoeksinstituut had de claim kunnen onderbouwen of nuanceren; de bron had nader gespecificeerd moeten worden

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toeschrijving die zelf kritisch beoordeeld dient te worden. De NVWA en het Ministerie van Defensie scoren GROEN op de geloofwaardigheidsmatrix, maar dit neemt niet weg dat hun institutionele belangen transparant gemaakt dienen te worden in de berichtgeving.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)	0	+1	+2	0	+1	+1	+5	GROEN
Ministerie van Defensie	-1	+1	+2	+1	+1	+1	+5	GROEN
Verzekeraars (niet nader gespecificeerd)	-2	0	+1	0	+1	-1	-1	GEEL

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling

De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.

Geen juridisch oordeel

De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).

Geen causaliteitsbewijs

Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.

Geen oordeel over intentie

De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.

Heuristisch vergelijkingsinstrument

De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.